

Hoteller, kroer og gæstgiverier

Diasserie / foredrag 2008/2009 af H.C. Carstensen

Del 1 af 2.

Herdecke Havbogade 98-100

Stedet fik navn efter ejeren Heinrich Herdecke, som var tilflyttet fra Flensborg. Herdecke lå på vejen til marinestationen og var derfor godt besøgt. I 1908 blev stedet ombygget med blandt andet værelser og fik et nyt navn til Marienheim. Efter lukning af kroen blev bygningen anvendt som honningfabrik og øldepot.

Hotel Germania Helgolandsgade / Jomfrustien

Ejendommen blev bygget af bygmester Schmidt som drev hotellet og gæstgiveriet. Huset blev bygget i 1906, kunderne var de samme som på Herdecke. Mange besøgende af marinestationen overnattede på hotellet. Hotellet lukkede omkring 1916, da der på dette tidspunkt ikke var mange marine soldater tilbage byen.

Hotel Adalbert Helgolandsgade

Prinz Adalbert blev bygget i 1906 som en underafdeling af Holsteinisches Haus (Hildebrandts hotel). Oprindeligt var der en pavillon med adgang til haven, hvor der var mulighed for at lytte til den musik, der blev spillet inde i pavillonen. I 1927 blev pavillonen fjernet og genopført på Sundsmarksvej som et beboelseshus. Derefter blev der på grunden opført teatersal. Hotellet havde en dobbelt keglebane.

Hafenhalle på Nørrebro

Denne kro blev indrettet i året 1900. Efter syv år blev den nedrevet til fordel for et nyt, stort Hotel.

Et blik ind i Søndergade, hvor der lå flere kroer som **Nordstern** på Søndergade 42, som eksisterede fra 1911 til 1944, hvorefter den blev solgt til margarinefabrikken. På Søndergade lå **Vester Åby**. Kroen havde en hyggelig atmosfære, det var her at klubben "Synneborre" blev stiftet og onsdagsmøderne blev afholdt her.

Hotel København: På hjørnet af Søndergade og Stengade. Gæstgiveren hed Peter Christensen, i folkemunde kaldet "Pæ Næsgaf". Før 1920 hed stedet **Stadt Wilhelmshafen**. Hotellet blev solgt i 1940, også til margarinefabrikken, hvorefter gæstgiveren flyttede op til den nye gade, Jernbanegade.

Hohenzollern / Hafnia / Ansgar

Efter 1920 blev hotellet omdøbt til Missionshotellet Hafnia, senere for en kort periode til Ansgar. I 1936 købte margarinefabrikken hotellet, som derefter blev nedrevet.

Modtagelse af danske soldater. Velkomsttale af Oberst Moltke og Konsul Knarhøj den 5. maj 1920 på Nørrebro.

Missionshotellet »Ansgar«

Telefon 72

ved Allsundbroen

Telefon 72

Missionshotellet Ansgar

Efter nedbrydning af Hohenzollern senere også Ansgar flyttede hotellet her til Nørrebro 2.

Pragfuld Udsigt over Allsund til Dybbøl Skanserne

Moderne nymonterede Værelser med varmt og koldt Vand

1. Kl. Køkken

Ingen Drikkepenge

Innehaver; Frk. K. Wistoft

Zum Goldenen Anker lå på

Nørrebro nr. 6 ved siden af Hohenzollern. Ejeren hed Lehmann som havde hotellet fra 1911 — 1913, hvorefter stedet ligeledes blev opkøbt af margerinefabrikken.

Buogo Lehmanns Gast- und Logierhaus „Zum goldenen Anker“

'Grufi aus Sonderburg auf Alsen

Sapornkard

Genverner

Ammer und

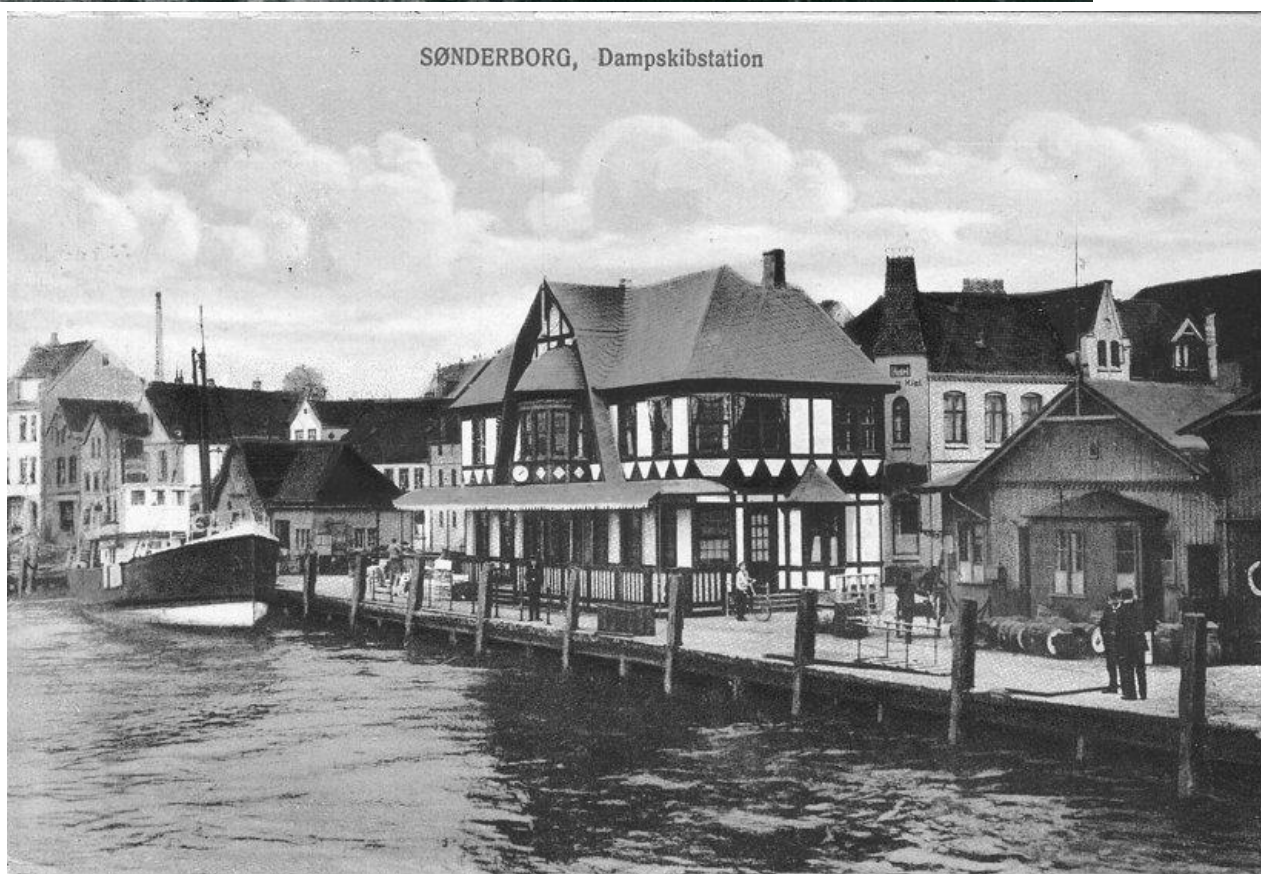
Leibn...

*Venlige hilsener
til alle i
Sonderburg
med
Benedikt*

Danmark Sdr. Havnegade 6-8, restauratøren hed Heinrich Bartram og det var her at mange af handlerne med kreaturer blev afsluttet.

Dampskibspavillon bygget i 1912 hvor den gamle pavillon blev nedrevet og erstattet. Det var Anlægsstedet for dampskibene og restaurant for de ventende gæster.

Stadt Kiel / Sønderborg / International

På hjørnet af Sønder Havnegade / Brogade lå dette Hotel, her omkring Sønderbro var der en livlig trafik, så det var en rigtig god placering, der var trafik fra pontonbroen til byen og rejsende fra dampskibene. Efter 1920 kom hotellet til at hedde Hotel Sønderborg. Der har været flere ejere af stedet, der kan nævnes Bockmeyer - Kähler - H.P. Petersen - Willumsen og til sidst Johs Lumbeck, da hed stedet International.

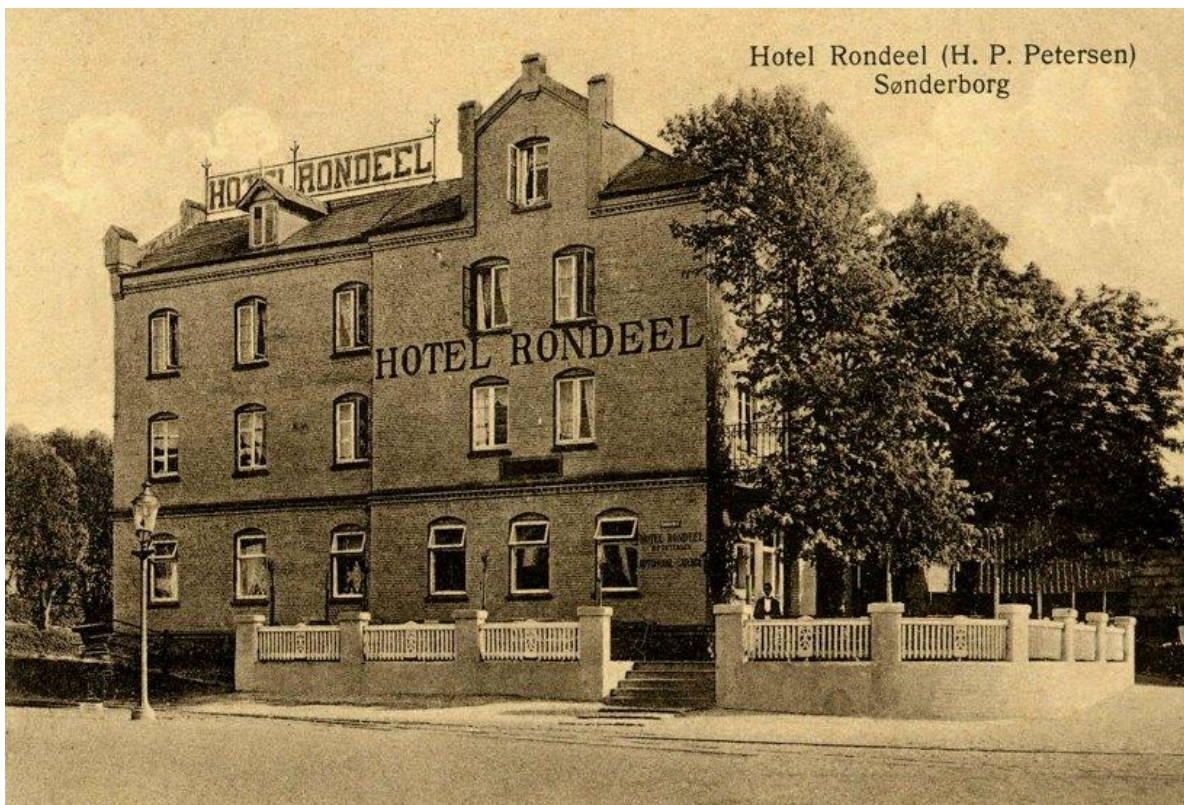
Hôtel „Stadt Kiel“, Sonderburg,
Telephon Nr. 27,
gegenüber der Dampfschiffbrücke und in
unmittelbarer Nähe des Staatsbahnhofes,
empfiehlt sich
den geehrten Geschäftsreisenden und Touristen.
Zimmer mit schöner Aussicht auf Düppel und
Alsener Sund.
Table d'hôte von 12–2 Uhr.
Restauration zu jeder Tageszeit.
Hausdiener an Bahn und Schiff.
Otto Kähler.

Reklame for Stadt Kiel
fra tiden da Otto Kähler
havde stedet.

Fortegnet kan dateres til

Rondeel: Oprindeligt var huset bolig for færgemanden. Efter store ombygninger blev det om- og tilbygget som hotel (1911) hvor ejeren hed Th. Hansen. Hotellet havde et særdeles godt køkken, om aftenen var der underholdning i form af levende musik, hvortil der kunne danses. Efter 1920 fik hotellet et andet navn, Slotshotellet. Senere indehavere var H.P. Petersen og Otto Hansen, hotellet blev solgt til Den danske Stat og nedrevet i 1938.

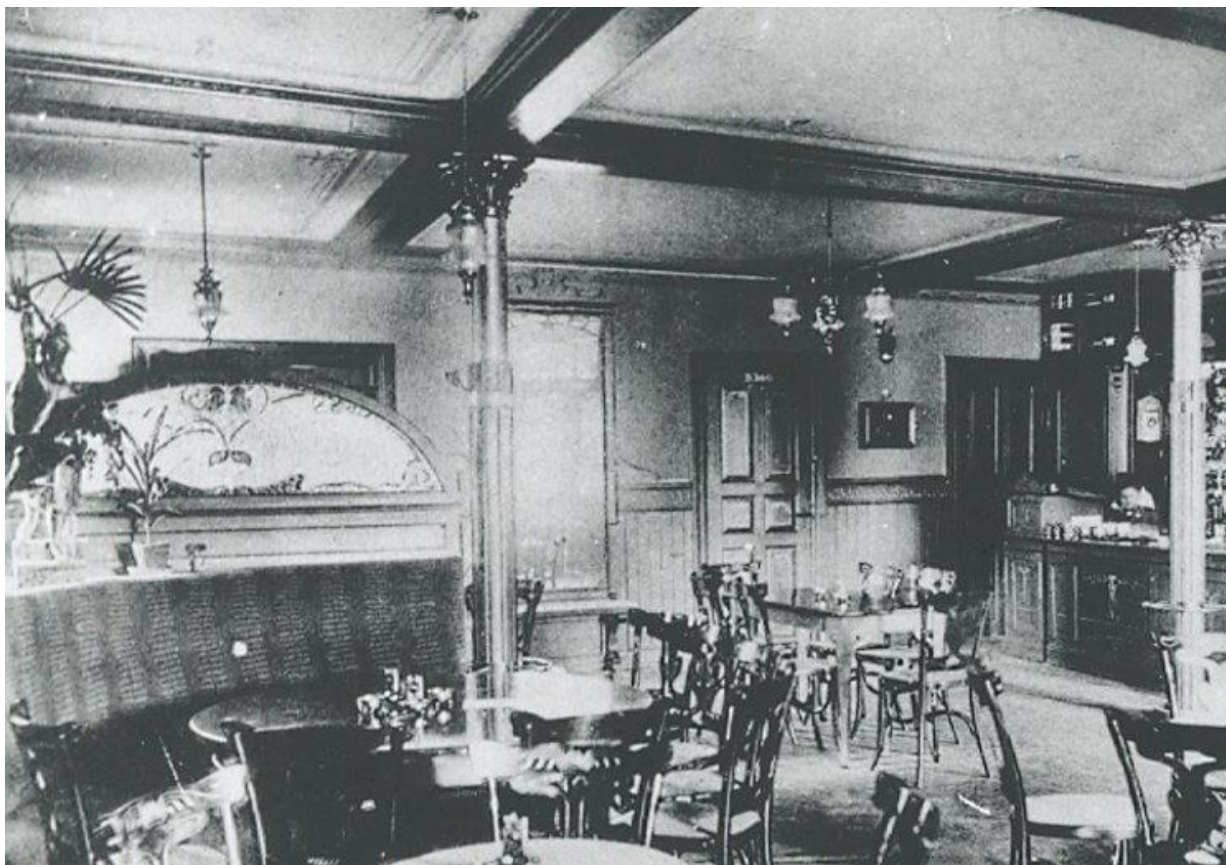

Alsund: Helt tilbage til 1827 har der været restaurant her på stedet ved navn **Cortzens gæstgivergård**. I krigen 1848-50 var gæstgivergården samlingssted for de danske officerer, men også i krigen 1864 var stedet benyttet af danske soldater, der var en teatersal, hvor der blev budt på underholdning til de danske soldater.

Alssund indvendig

Natten til den 3. april 1864 blev huset skudt i grus, hvorefter det atter blev opført i den nuværende stil. I året 1877 besøgte digteren Holger Drachmann hotellet og det var her han skrev "Derovre fra Grænsen". I året 1902 blev stedet atter moderniseret hvor man annoncerede med byens største teatersal, denne sal blev dog igen fjernet omkring 1920 til fordel for flere værelser. En annonce fra 1927 fortæller at et dobbeltværelse koster fra 8 til 12 kr. og et enkeltværelse fra 3 til 6 kr. Leje af garage kostede 1 kr. Desuden var der rindende vand på alle værelser, 30 værelser havde statstelefon.

Alssund i nyere tid.

Palmehaven / Grochenkeller lå på Grimsberg i dag Slotsbakken.

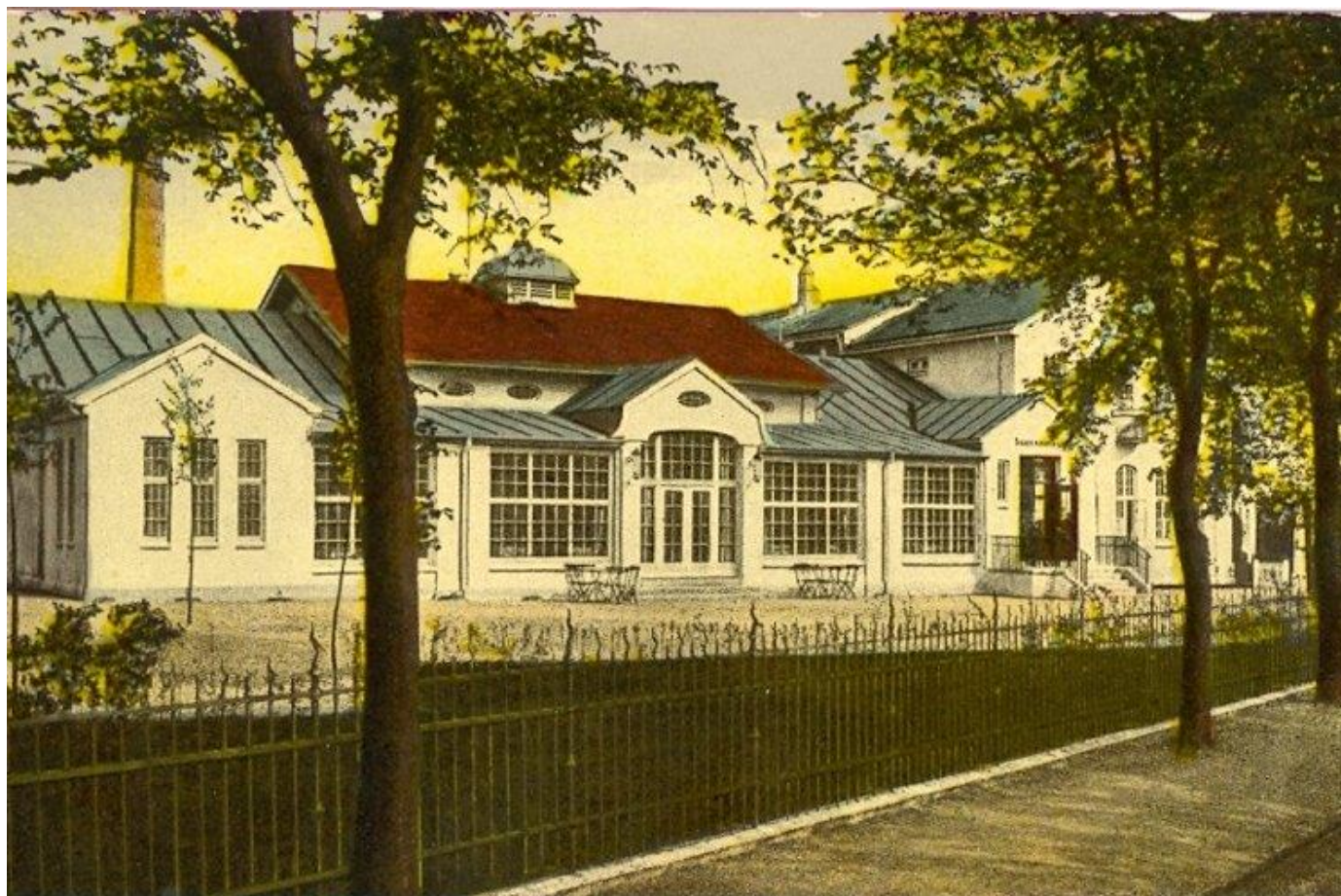
I starten var der udsækning i kælderen, men senere blev den flyttet op i stueetagen hvorfra der var udsigt til Dybbøl og Slottet.

N. Rasmussen eller Kroghs gæstgiveri, på hjørnet af Strandvej og Kasernenstrasse i dag Christian D. Ils gade, i 1911 overtog Hans Krogh stedet, dennes søn blev senere viceborgmester i byen.

N. Rasmussen,
Gastwirthschaft u. Restauration,
Sonderburg,
in unmittelbarer Nähe der Schlosskaserne.
Die Localitäten sind neu eingerichtet.
Verdeckte Kegelbahn mit Veranda,
von wo aus eine prachtvolle Aussicht bis
zu den Düppeler Höhen.
Für gute Bedienung ist gesorgt.
N. Rasmussen.

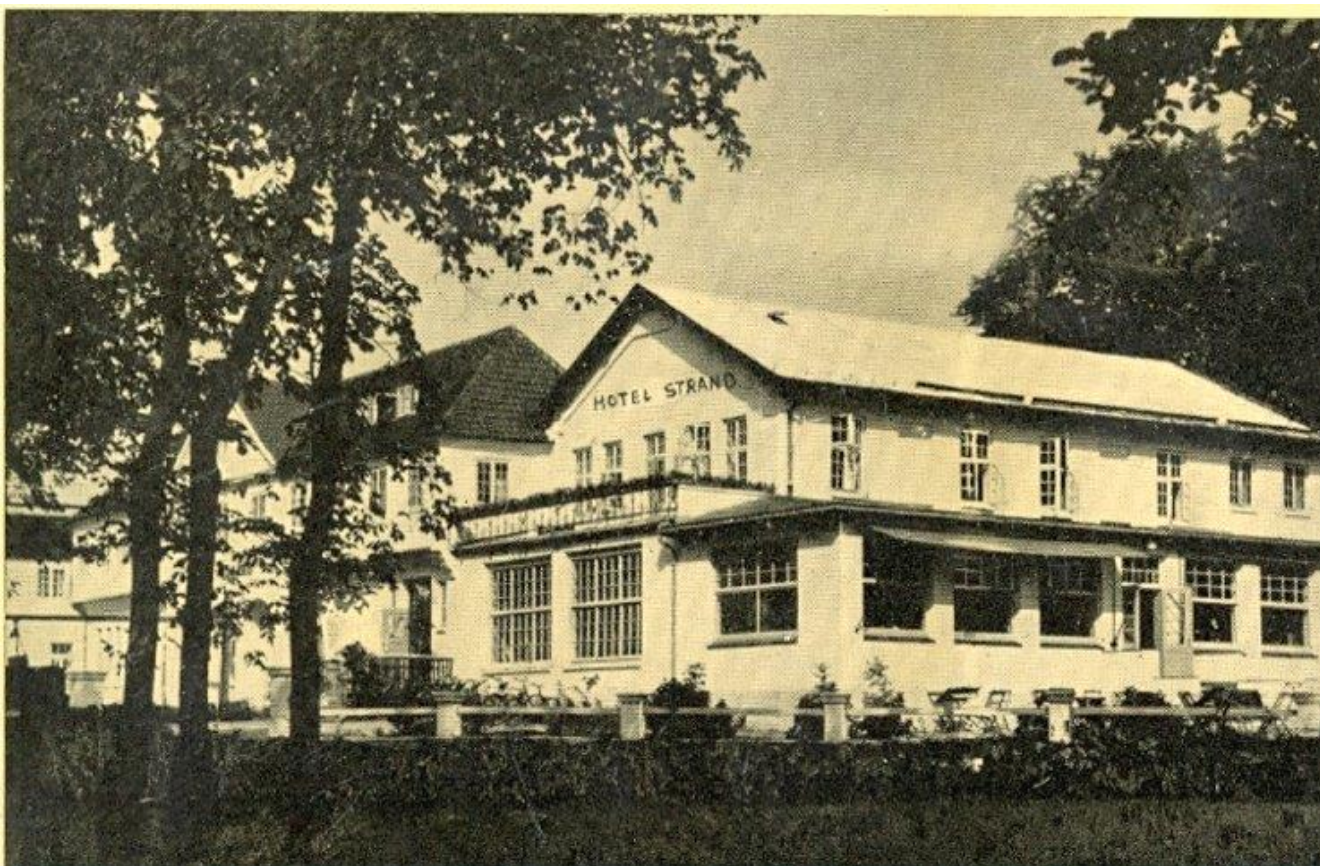

Seemannshaus Strandvej fra ca. 1909-10 kom stedet til at hedde Seemannshaus, det var den tyske marine som indrettede det gamle gasværk til et tilholdssted for marinesoldater, som kom til byen fra den opankrede del af de tyske krigsskibe som lå på reden.

Missionshotellet Strand efter 1920

Omkring 1940 overtog Helge Nielsen og det nye navn blev Hotel Strand, Helge Nielsen havde også Landsbyen i Perlegade og begge steder var der underholdninger.

Hotel Strand blev i 1944 besat af den tyske værnemagt, det var her Gestapo havde hovedkvarter.

Strand indvendig.

Strand, salen.

HOTEL STRAND - SØNDERBORG

Strandvejen 1
(vis a vis Slottet og Parken)

**Direkte ved Vandet
Bedste Beliggenhed**

Ny Veranda med
smukkeste Udsigt

Garager og stor
Parkeringsplads

Koncert hver Aften og
Eftermiddag af en 1. Kl.
Kunstner-Duo

Telefon 712-713

Helge Nielsen

Wilhelmsbad på Strandvej blev i 1911 indrettet af Fr. Neumann som et strandbad med egen badebro og badehuse både til mænd og kvinder, nøglen til disse kunne fås hos "Mutter Neumann". Det var også muligt at leje værelser. Det oprindelige hus brændte.

Wilhelmsbad

Strandvej nr. 5. Det eneste, som er tilbage af det oprindelige, er havemuren.

Sønderbura: Badeetablissement Wilhelmsbad

Wilhelmsbad, badebroer.

Strand Pavillon omkring 1864, det oprindelige navn er "**Syvstjernen**".

Stand Pavillion med balkon, navnet var **Bellevue**, en kommunal badeanstalt med bademester og det hele i dag den "Gule badeanstalt".

Strand Pavillon med café tilbygning. Senere kom der en tilbygning mere, det må have været i den tid hvor indehaveren hed bager Jensen, i tilknytning til butikken var der café i den nye bygning.

Strand Pavillon tilført 1. sals tilbygning.

Strand Pavillon indvendig café

Strand Pavillon, nyere tid.

Strand - Pavillonen
Café og Konditori

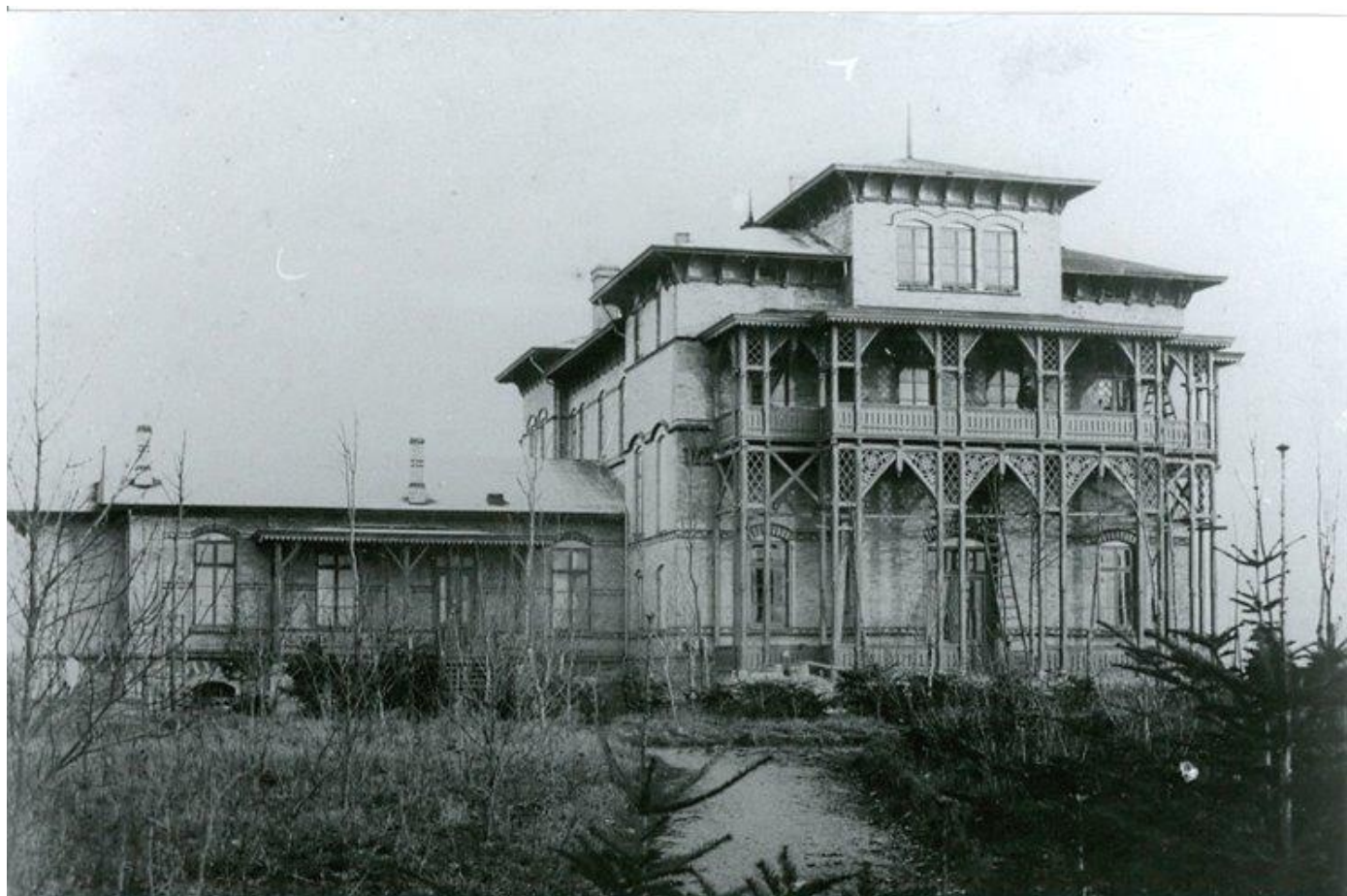
● Herlig beliggende ved Østersøen. — Udsigt til Dybbøl, Flensborg-Fjord og Angel. — Saa et Besøg paa Strand-Pavillonen vil De bevare som et af Deres smukkeste Minder fra Sønderjylland.

Et Minut til et af Danmarks fineste Søbade.

Strand Pavilion reklame.

Hotel Kurhaus / Dams Klint

Også Kurhotellet havde en badebro ud for hotellet, som lå der hvor de sydlige tennisbaner ligger i dag. Hotellet blev bygget i 1885.

Haven

Kurhaus Hotellet havde en flot anlagt have med musiktribune og egen tennisbane.

Badebroerne Kurhaus.

Kurhaus nyere tid

Efter 1920 gik det tilbage for Hotellet, I 1934 blev det til væveskole, som forlod stedet i 1941. Efter krigen i 1945 blev stedet solgt til kommunen, hvorefter det blev anvendt til fagskole, ungdomshus og andre ting. Hotellet blev brudt ned i 1970.

Fiskerhytten var et yndet udflugtssted, som mange besøgte for at nyde en kop kaffe eller få en gang stegt ål. Det var skovløberen som havde udskænkningen.

Bjerggården

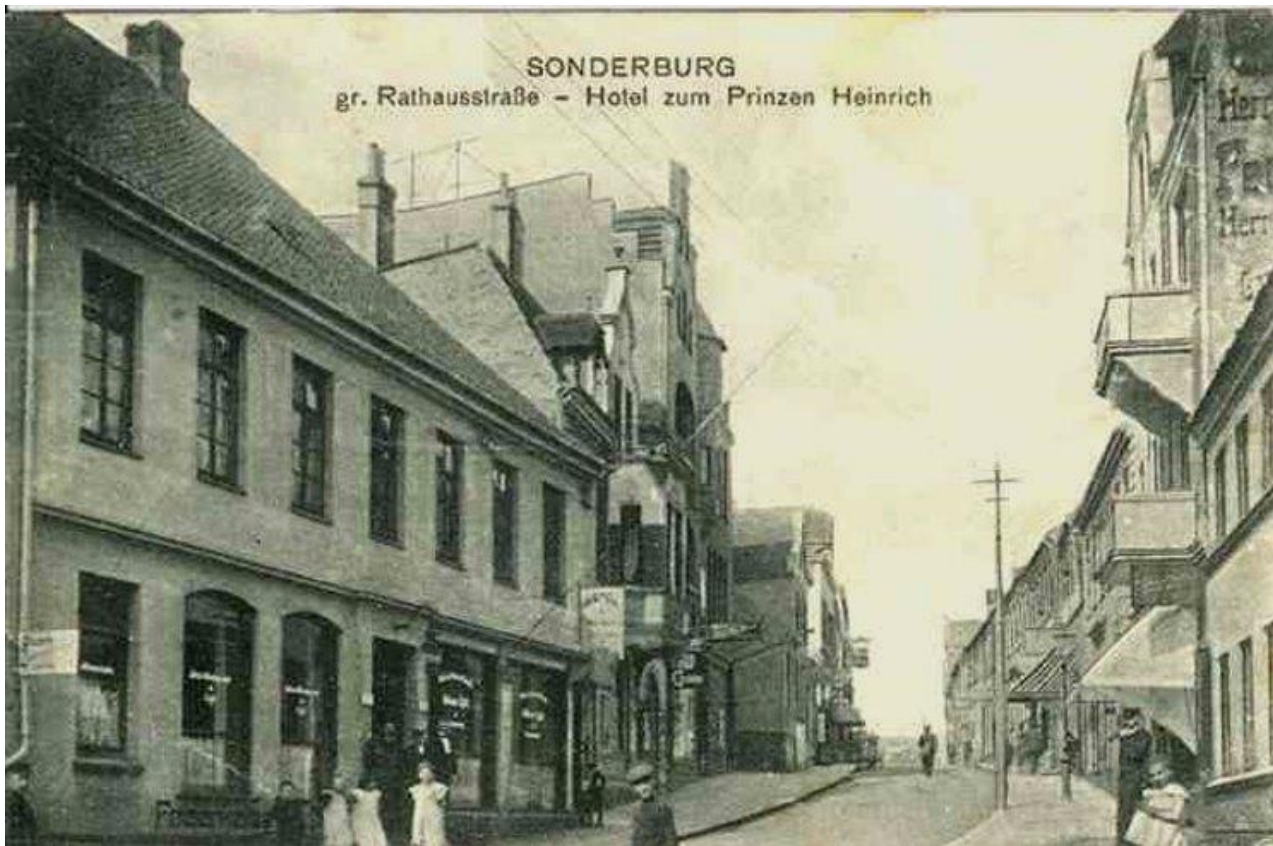
Hotellet blev opført i 1905 som et samlingssted for arbejdernes organisation under navnet Central Herberge. Arbejderne måtte betale 10 pfennig om ugen til huset. Huset blev opført med byggestart i midten af og var færdig til indvielse den 15. december 1905. I 1922 forestod der en ombygning med større sal og scene. Hotellet blev nedrevet i 1976 som følge af de nye brandfare-ordninger, som fulgte i forbindelse med Hafnia branden i København i 1974.

Stadt London, Store Rådhusgade. Værtens navn var Paul Pietsch, der var hotel og restauration på stedet.

Wienercafe, Store Rådhusgade, restauranten huskes måske også som Lille Peter, Peter Andersen flyttede herved fra Perlegade 13.

Wienercafe / Felsenkeller Her var både hotel, udskænkingskælder og café i huset. Stedet har også haft navnet "Angler Hof" men dette navn var før 1900. I kælderens var der keglebane. Felsenkeller blev drevet af W. Haustein, som lukkede i 1906 og flyttede til Lille Rådhusgade, da man ikke kunne have støj fra kælder og keglebane.

Laugskroen

På det gamle rådhus fra 1865 også kaldet "Den glade skatteborger" var der en kort tid indrettet et udskænkingssted, som blev benyttet af rådhusets folk som kom her.

Holsteinisches Haus / Hildebrandts Hotel

Her har der siden 1824 været restauration og hotel, hvor der også har været keglebaner. I 1864 blev Huset totalskadet. I 1902 købte Ernst Hildebrandt huset og drev det indtil sin død i 1943, hvorefter datteren Ellen Schack overtog og drev det indtil 1964, da huset blev solgt til Dupont Møbler. Der var en stor sal, hvor der blandt andet blev holdt familiefester, danseskole og dansant-aftener. Hotellet var engang et af de største hoteller i byen.